

НОВІ НОРМАТИВИ ОБ'ЄМУ КРУГЛИХ ДІЛОВИХ ЛІСОМАТЕРІАЛІВ

Автори: **А.А. Строчинський, С.М. Кашпор, О.Г. Маніта**

У практиці лісового господарства до нині з метою визначення об'єму круглих ділових лісоматеріалів переважно застосовувались нормативи, які були включені до ГОСТ 2708-75.

З початком значних експортних поставок деревної сировини виникла потреба в опрацюванні нового стандарту на лісоматеріали круглі та нових нормативів об'єму, адаптованих до європейських вимог.

Такі нормативи об'єму опрацьовані кафедрою лісової таксації та лісовпорядкування для одинадцяти головних лісоутворювальних порід України (сосна; ялина; ялиця; дуб; бук; ясен; граб; береза; осика; вільха).

Об'єм ділової колоди у нормативах визначено за формулою

$$V = \pi / 4 \cdot 10^{-4} [d_{0,5l} (1 - P_k / 100)]^2 \cdot l,$$

де V – об'єм ділової колоди без кори, м³;

$d_{0,5l}$ – діаметр на середині колоди в корі, см;

P_k – відсоток товщини кори на середині колоди;

l – довжина колоди, м; π – const.

Значення відсотка кори залежно від величини серединного діаметра колоди встановлюється за рівнянням

$$P_k = a + b \cdot d_{0,5l}^c, \text{ де } a, b, c - \text{ параметри моделі.}$$

Параметри математичної моделі кори, %

№ пп	Дерева порода	Параметри		
		a	b	c
1	Сосна	-6,1	6,344	0,181
2	Сосна, культури	5,2	0,000176	2,366
3	Ялина	1,7	8,640	-0,353
4	Ялиця	0,8	8,870	-0,249
5	Дуб	19,7	-4,837	0,244
6	Бук	2,0	5,100	-0,452
7	Ясен	6,1	728,0	-2,172
8	Граб	1,9	29,95	-0,919
9	Береза	13,8	-21,050	-0,430
10	Осика	5,8	0,000882	2,452
11	Вільха	10,8	-0,859	0,321

Нормативи пройшли дослідно-виробничу перевірку, за результатами якої було встановлено, що помилки у визначенні об'єму для більшості деревних порід знаходяться в межах: систематична $\pm 1-2\%$, середньоквадратична – 6% . Нормативи включено до ДСТУ4020-2-2001 (pr EN 1309-2: 1998).

Додаткову інформацію можна отримати:

Науково-дослідний інститут лісівництва та декоративного садівництва, кафедра лісової таксації та лісовпорядкування

E-mail: forest_research@twin.nauu.kiev.ua
тел.: (044)267-85-23